

‘ALĪ BIN ABĪ ṬĀLIB

Calea vorbirii alese

NAHĠ AL-BALĀĠA

Traducere din limba arabă, prezentare și note:
GEORGE GRIGORE

EDITURA HERALD
București

Cuvânt înainte

Nahğ al-balāğa este considerată una dintre capodoperele literaturii clasice arabe care, de aproape un mileniu, stârnește admirația tuturor celor care se apleacă asupra sa. Atât originalul arab, cât și traducerea în limbi precum persana sau urdu, au jucat un rol de seamă în cristalizarea unor genuri literare în Orientul islamic.

Această operă este o culegere constituită din 241 de predici (publicate pentru prima oară în limba română în prezenta carte), 79 de epistole și 489 de maxime atribuite Imamului 'Alī bin Abī Ṭālib (598, Ka'ba – 661, al-Kūfa), primul imam și'it și cel de-al patrulea calif binecălăuzit. În textul original, de cele mai multe ori, în titlurile și subtitlurile adăugate de editor fiecărei predici, Imamul 'Alī bin Abī Ṭālib este desemnat prin supranumele „Emirul drept-credincioșilor” (ar.: *'Amīr al-mu'minīn*) și „Imamul 'Alī”, supranume păstrate și în traducerea de față.

Culegerea a fost întocmită de către bagdadianul Raḍī bin Abī Aḥmad an-Naḡīb (970 – 1015), mai cunoscut în arabă ca Aș-Šarīf Raḍī, iar în persană ca Seyyed Razi. Aș-Šarīf Raḍī a adunat aceste spuse ale Imamului 'Alī din alte opere în care au fost menționate precum *Kitāb al-ğamal* de al-Wāqidī (748, al-Madīna – 822, Bagdad), *Kitāb al-bayān wa t-tabyīn* de al-Ġāḥiẓ (cca 781, Baṣra – 869, Baṣra), *Ta'rīḥ ar-rusul wa l-mulūk* de aṭ-Ṭabarī (838-9 Amol, Tabaristan – 923, Bagdad) ș.a. Majoritatea covârșitoare a fragmentelor din *Nahğ al-balāğa* au fost identificate în diverse lucrări ale căror autori – precum cei amintiți deja – sunt autentificați într-un lanț de transmițători ai acestor spuse. Aș-Šarīf Raḍī explică el însuși, în prefața cărții, motivul întocmirii culegerii:

Aceste spuse nu au mai fost strânse laolaltă într-o altă lucrare și nici nu se găsesc împreună într-o altă carte... Emirul drept-credincioșilor a fost o fântână a elocvenței, iar vorbele sale, izvorul retoricii. Prin el, frumusețile ascunse ale elocvenței și retoricii au ieșit la lumină, iar de la el, au fost învățate principiile și regulile lor. Fiecare vorbitor ori orator aspiră să îi calce pe urme, iar fiecăruia îi dorește

să-i folosească spusele. Cu toate acestea, nimeni nu a putut să-i fie pe măsură, căci el a fost cel dintâi și și-a păstrat această întâietate, căci vorbele sale poartă în ele oglindirea cunoașterii divine și splendoarea spuselor Profetului Islamului. Așadar, am purces la căutarea lor, căci am înțeles că aceasta însemna o mare răsplată, o reputație deosebită și recompense nemăsurate. Această culegere își propune să înfățișeze măreția și întâietatea Emirului drept-credincioșilor în arta retoricii, alături de nenumăratele sale calități și virtuți, după cum își propune să arate că el a atins culmea desăvârșirii, fiind singular printre toți acei înaintași, ale căror ziceri sunt amintite ici și colo, în vreme ce spusele sale sunt aidoma unui șuvoi de apă zglobiu căruia nu i te poți împotrivi, o comoară de subtilități nemaîntâlnite.

Traducerea acestei opere în limba română este, în esență, confruntarea inevitabilă a două culturi: această confruntare are loc plecând de la expresia concentrată a unei anumite culturi într-un text scris, și ajungând la un alt text care, într-o bună măsură, îi este echivalent. *Nahğ al-balāğa* a apărut într-un mediu cultural aflat la o anumită distanță, geografic și temporal, de mediul cultural românesc, ceea ce ridică o mulțime de dificultăți în fața încercării transpunerii sale în limba română. Ca atare, unele dintre virtuțile acestui text, lăudate de toți cei care, de-a lungul secolelor, l-au citit și analizat, vor rămâne, inevitabil, legate de originalul arab, netransferate în traducerea propusă. Pe de altă parte, însă, limba română s-a dovedit capabilă să redea unele dintre procedeele stilistice care dau specificitatea acestui text. Așadar, ținând seama de rezultatul transpunerii cărții *Nahğ al-balāğa* în limba română, cu componentele sale textuale și extratextuale, versiunea propusă trebuie plasată sub semnul traductibilității determinate cultural.

Am optat pentru păstrarea titlului original – *Nahğ al-balāğa* – deoarece este foarte cunoscut în această formă chiar și în mediile nearabofone, însă am propus și o traducere cât mai aproape de semnificația originală – *Calea vorbirii alese* – având în vedere că *nahğ* înseamnă „cale”, „drum bine definit”, „mod sau manieră de a acționa”, iar *balāğa*, „elocvență”, „artă a comunicării”, „vorbire aleasă” etc. În limbile de largă circulație, fie s-a păstrat titlul în original, precum *Nahğ al-balāğa: Selection from sermons, letters and sayings of ‘Alī* (trad.: ‘A. Razā, Teheran, 1980), fie a fost redat în limba respectivă, precum *La voie de l’éloquence* (trad.: ‘A. Abū n-Nağā ș.a., Beirut 1986) sau *Peak of Eloquence* (Tahrike Tarsile Quran, Miami, Florida, 1996) etc.

De un real folos, pentru clarificarea unor pasaje dificile, mi-a fost studierea următoarelor lucrări de specialitate: *Fī riḥāb Nahḡ al-balāḡa* ('A. Āl Ibrāhīm, Beirut, 1982), *Dirāsāt fī Nahḡ al-balāḡa* (M. Šams ad-Dīn, Beirut, 1981), *Istinād Nahḡ al-balāḡa* (I. 'Arši, Teheran, 1984), *Šarḥ Nahḡ al-balāḡa* (M. Qazwīnī, Teheran, 1960).

Notele explicative, cu referire, în general, la nume de persoane și de locuri, se bazează pe informații preluate din *The Encyclopaedia of Islam* (editori: G. E. Bosworth, E. van Donzel, W. P. Heinrichs, G. Lecomte, Leiden: Brill, 1997) și *Istoria arabilor* (Philip K. Hitti, traducere în limba română: Irina Vainovski-Mihai, București: ALL, 2008). Citatele din Coran au fost preluate din traducerea proprie, *Coranul* (traducere, prezentare, note și index: George Grigore, București: Kriterion, 2000).

Pentru transcrierea numelor proprii am urmat regulile de transcriere a cuvintelor arabe în alfabetul latin, în afara unor nume foarte cunoscute pentru care am păstrat forma instituită în limba română.

În speranța că această traducere îi va ajuta pe cei interesați la o mai bună cunoaștere a gândirii islamice, le mulțumesc celor care mi-au fost aproape în dificila strădanie de redare în limba română a acestei opere arabe singulare. Gândurile mele se îndreaptă, în special, către domnul Mohammad Bagher Ansari pentru sprijinul acordat apariției acestei cărți, către doamna Irina Vainovski-Mihai, pentru critica pertinentă a textului tradus, și, nu în ultimul rând, către editorul meu, doamna Elena Diatcu, pentru entuziasmul neobosit cu care sprijină colecția *Bibliotheca Islamica* din care face parte și acest proiect.

George Grigore

Nahğ al-Balāğa

PRIMA PREDICĂ

în care se menționează începutul creării cerului
și a pământului și crearea lui Adam

NEPUTINȚA OMULUI DE A ÎL CUNOAȘTE PE DUMNEZEU

Slavă lui Dumnezeu* a cărui proslăvire nu poate fi atinsă de vreun vorbitor, ale cărui binefaceri nu pot fi numărate de vreun socotitor și al cărui drept nu i-L pot da cei ce se străduiesc, pe care nu Îl pot ajunge cele mai ambițioase gânduri și nu Îl pot percepe cele mai adânci înțelegeri. Descrierea Sa nu-i mărginită de vreun hotar sau de vreo proslăvire. Niciun timp nu-i este socotit, niciun răgaz stabilit. El este cel ce a făcut creația cu Puterea Sa, a împrăștiat vântoasele cu Milostenia Sa și a întărit pământul mișcător cu stânci.

RELIGIA ȘI CUNOAȘTEREA LUI DUMNEZEU

Întâiul țel al religiei este de a Îl cunoaște pe El, desăvârșirea cunoașterii Lui este mărturisirea Lui, desăvârșirea mărturisirii Lui stă în a crede în Singularitatea Sa, desăvârșirea credinței în Singularitatea Sa stă în Neîntinarea Sa, iar desăvârșirea Neîntinării Sale stă în negarea însușirilor Sale, căci fiecă însușire este o dovadă că acesta nu este cel căruia i se atribuie, iar cel descris printr-o însușire nu este acea însușire. Cel ce Îl descrie pe Dumnezeu – mărire Lui! – prin însușiri, Îl compară, iar cel ce Îl compară, Îl socoate doi, iar cel ce Îl socoate doi, ajunge să admită părți ale Lui, iar cel ce admite părți ale Lui

* Dumnezeu, *Allāh*: am preferat echivalarea termenului *Allāh* cu Dumnezeu, practică de altfel frecventă (a se vedea limba persană în care a fost echivalat cu *Khuda*), pentru a indica prin aceasta unitatea monoteismului iudeo-creștino-islamic (*n.t.*).

se înșeală asupra Lui, iar cel ce se înșeală asupra Lui, arată spre El, iar cel ce arată spre El, Îi admite limite, iar cel ce Îi admite limite, Îl poate măsura. Oricine spune „în ce?” este El, socoate că El este cuprins înlăuntrul; oricine spune „pe ce?” este El, socoate că El este în afară. El este Ființător, însă nu față de lumea întâmplată. El există, însă nu față de non-existență. El este cu fiecare lucru, însă nu apropiat fizic. El este diferit de orice lucru, însă nu separat fizic. El lucrează, însă nu prin mișcări sau unelte. El vede chiar și atunci când nimeni din creația Lui nu este privit. El este Unul, astfel încât nu există nimeni care să Îi țină de urât, nimeni de care să Îi fie dor în absență.

CĂILE CUNOAȘTERII LUI DUMNEZEU. CREAREA LUMII

El a zidit creația toată, de la început, plămădind-o din nimic, fără o reflecție prealabilă, fără să recurgă la vreo probă, fără să facă vreo mișcare, fără ca vreo grijă să Îl tulbure. El a dat tuturor lucrurilor un timp al lor, a pus laolaltă schimbările lor, le-a dat imboldurile, le-a hotărât înfățișările pe care le cunoștea înainte de a le crea, trăgându-le hotarele și sfârșitul, știindu-le înclinațiile și urzelile.

Pe urmă, a creat – mărire Lui! – văzduhurile și le-a despărțit, a hotărnicit marginile și a tăiat căi pentru vântoase. A făcut să curgă ape în valuri tumultoase, înălțătoare, unele asupra altora pe care le-a încărcat pe aripile vânturilor furtunoase și a uraganelor năpustitoare cărora le-a poruncit să le care, le-a dat puterea de a le struni tăria și de a le înfrâna pornirea. Vântul suflă pe dedesubt, iar pe deasupra lui apa se revarsă.

Apoi, a creat – mărire Lui! – un vânt cu o suflare stearpă, mereu în același loc, ce bate cu tărie, răspândit până departe. I-a poruncit vântului să înalțe preaplinul apelor și să stârnească valurile mărilor. Așadar, el le-a bătut cum se bate untul în putinei, apoi le-a împins cu putere în văzduh, învărtejindu-le pe cele de început cu cele de sfârșit până când au prins să se reverse în dune de spumă. Atunci El – mărire Lui! – a ridicat spuma în văzduh și a făcut din ea șapte ceruri. Pe cel mai de

jos dintre ele l-a pus ca val nemișcat, iar pe cel mai de sus ca acoperiș ocrotitor, o zidire înălțată fără ca vreun stâlp s-o sprijine, fără ca vreun cui să o pironească. Le-a împodobit apoi cu stele și iluminări de focuri arzătoare, și a pus să plutească un soare strălucitor și o lună luminoasă pe un rotund rotitor, un acoperiș mișcător, o tablă zbătătoare.

MINUNEA CREĂRII ÎNGERILOR

Apoi, El a despărțit cerurile cele de sus și le-a umplut cu îngerii Săi de toate felurile. Unii se prosternează fără să îngenuncheze, alții îngenunchează fără să se ridice, alții stau în rânduri strânse, alții aduc laude lui Dumnezeu fără să se plictisească și fără ca somnul să le închidă ochii, fără ca mintea să le hălăduiască, fără ca trupurile să li se moleșească, fără să fie prinși de uitare.

Printre ei, sunt păstrătorii revelației Sale, solii Săi către profeți, aducătorii la îndeplinire a hotărârilor și poruncilor Sale. Printre ei, sunt ocrotitorii robilor Săi și paznicii de la porțile raiului. Printre ei, sunt cei care au picioarele bine înfipte în pământ, în vreme ce gâturile le ajung în cerul de sus, trupurile lor depășesc orice măsură, umerii lor se potrivesc cu stâlpii Tronului. Ei își țin privirile plecate dinaintea lui, aripile strânse sub el*, despărțiți de cei aflați sub ei de voaluri de glorie și perdele de putere. Ei nu-și Îl închipuie pe Domnul lor cu un anume chip, nu Îi atribuie nicio trăsătură a făpturilor Sale, nu Îl mărginesc cu vreun loc, și nu Îi fac asemănare.

MINUNILE CREĂRII OMULUI

Dumnezeu a pus laolaltă lut tare și moale, dulce și sărat de pe tot pământul și l-a înmuiat în apă până ce a devenit curat, apoi l-a frământat, astfel umezit, până ce a devenit cleios. Din el a plăsmuit apoi un chip cu coaste, tendoane, mădulare, încheieturi. Apoi, l-a întărit încât să se țină, l-a învărtoșat până

* sub Tron (*n.t.*).

a trosnit, și i-a dat un timp mărginit și un soroc cunoscut. Apoi, a suflat în el din duhul Său, iar acesta a devenit om dăruit cu minte care să-l îndrume, cu deșteptăciune de care să se folosească, măruntaie de care să se slujească, mădulare care să-l poarte, o iscusință prin care să deosebească adevărul de deșertăciune, să perceapă gusturile și mirosurile, culorile și felurile soiuri. El este un aluat din luturi de felurite culori, de asemănări armonioase, de contraste îndepărtate, de amestecuri contrarii ce cuprind și caldul și recele, și moliciunea și tăria.

Atunci, Dumnezeu le-a cerut îngerilor să-l ia printre ei, să îndeplinească porunca pe care le-a dat-o de a se prosterna în fața lui și de a i se supune, preacinstindu-l.

Dumnezeu a spus: „‘Prosternați-vă înaintea lui Adam!’, ei s-au prosternat, afară de Iblis*.” (Coran**, 2:34; 7:11; 17:61; 18:50; 20:116).

Îngâmfarea a pus stăpânire pe el, iar depravarea l-a copleșit. Mândru că a fost creat din foc, și-a arătat disprețul pentru făptura din lut. Dumnezeu, atunci, i-a dat un răgaz ca să-și împlinească sfidarea, să-l pună la încercare pe om și să-și îndeplinească făgăduiala. El a spus: „*Ai acest răgaz până în ziua timpului cunoscut (de Noi).*” (Coran, 15:38; 38:81).

După aceea, Dumnezeu i-a dat lui Adam să locuiască într-o casă în care i-a făcut un trai îndestulat și o viață tihnită, prevenindu-l asupra lui Iblis și dușmăniei sale. Amăgit de către Iblis care nu i-a iertat că trăiește în rai în tovărășia celor drepti, Adam a dat siguranța pe îndoială, hotărârea pe slăbiciune, fericirea pe neliniște, mândria pe remușcare. Totuși, Dumnezeu i-a dat lui Adam prilejul de a se căi, învățându-l cuvintele Milei Sale, făgăduindu-i că îl va aduce din nou în raiul Său după ce l-a trimis jos, în locul ispitelor, ca să înmulțească stirpea sa.

* Iblis – numele sub care este desemnat diavolul în textul coranic (*n.t.*).

** În cazul citatelor coranice care apar în această carte, după ce am procedat la identificarea lor în Coran, am indicat, direct în textul tradus, prin prima cifră numărul surei din Coran, iar prin a doua cifră, numărul versetului. Versiunea în limba română a acestor citate a fost preluată din traducerea proprie a Coranului deja publicată (*Coranul*, Traducere, prezentare, note și index: George Grigore, Editura Herald, București, 2008) (*n.t.*).

SCOPUL TRIMITERII PROFEȚILOR

Dumnezeu – mărirea Lui! – a ales din stirpea lui Adam profeți care au luat în cheazășie revelația Sa pentru a păstra propovăduirea Sa cu credință. Atunci când majoritatea oamenilor au trădat legământul lor față de Dumnezeu, nepăsându-le de dreptul Său, făcându-i Lui semeni. Diavolii i-au abătut de la cunoașterea Lui și i-au ținut departe de slujirea Sa. Așadar, Dumnezeu le-a trimis soli și profeți pentru a îndeplini legământul față de creația Sa, pentru a le reaminti binefacerile uitate, pentru a-i îmboldi cu propovăduirea, pentru a le dezvălui virtuțile ascunse ale înțelepciunii și pentru a le arăta semnele Atotputerniciei Sale, adică bolta cerească aninată deasupra lor, pământul care le slujește drept locuință, mijloacele care le asigură viața, destinele care îi duc la moarte, durerile care-i fac să îmbătrânească, întâmplări ce urmează unele după altele asupra lor.

Niciodată Dumnezeu nu și-a lăsat creația fără un profet trimis de către El, sau fără o carte pogorâtă de către El, sau fără o dovadă convingătoare sau fără un drept temei. Trimisilor nu li se micșorează însemnătatea din pricina numărului lor mic sau din pricina numărului mare al hulitorilor lor. Cel dinainte îl vestește pe cel care îi urmează sau cel ce urmează este vestit de către cel dinaintea sa.

TRIMITEREA PROFETULUI MUḤAMMAD PACEA ȘI BINECUVÂNTAREA LUI DUMNEZEU FIE ASUPRA SA ȘI A URMAȘILOR SĂI!

Și astfel s-au scurs veacurile și au trecut vremurile, tații ducându-se și în locul lor venind fiii până când Dumnezeu l-a trimis pe Muḥammad – pacea și binecuvântarea lui Dumnezeu fie asupra sa și a urmașilor săi! – ca profet al Său, ca să Îi îndeplinească făgăduiala și să Îi ducă la bun sfârșit profeția. Angajamentul său a fost luat de la profeți, trăsăturile firii sale faimoase, nașterea sa prețioasă. La vremea aceea, oamenii de pe pământ erau împărțiți în gloate răzlețite, cu dorințe împrăș-

tiate, urmând căi felurite. Unii dintre ei Îl confundau pe Dumnezeu cu propria Sa creație, alții Îi luau Numele în derâdere sau se îndreptau către alții în afara Lui. Prin Muḥammad – pacea și binecuvântarea lui Dumnezeu fie asupra sa și a urmașilor săi!, Dumnezeu i-a călăuzit pe oameni scoțându-i din rătăcire și i-a izbăvit prin puterea Sa de necunoaștere.

Așadar, Dumnezeu a ales ca Muḥammad – pacea și binecuvântarea lui Dumnezeu fie asupra sa și a urmașilor săi! – să Îl întâlnească, să fie mulțumit de a-l avea la El, să-l preacinstească pentru că a stat în această lume trecătoare, să-l scoată apoi din acest loc al ispitelor, luându-l la El în preacinstire.

NECESITATEA IMAMATULUI

Profetul – pacea și binecuvântarea lui Dumnezeu fie asupra sa și a urmașilor săi! – v-a lăsat vouă ceea ce și ceilalți profeți au lăsat popoarelor lor, căci ei nu le lasă de izbeliște, ci le arată o cale limpede și le dă o pravilă dreaptă.

CORANUL ȘI PREVEDERILE LEGISLATIVE

Cartea Domnului vostru este la voi. Ea arată limpede îngăduitul și opritul, obligațiile și virtuțile, veșnicul și trecătorul, îngăduielile și hotărârile de nezdruccinat, particularul și generalul, exemplele și pildele, limitele și depășirea lor, precusul și ambiguul.

Dumnezeu deslușește totul, limpezind ceea ce nu este precis, arătând ceea ce este obligatoriu de a fi știut și ceea ce le este îngăduit robilor săi să nu știe. De asemenea, arată ceea ce este obligatoriu de făcut în temeiul Cărții, însă care este anulat de către tradiție*, sau care este obligatoriu de făcut în temeiul tradiției, însă care este îngăduit a fi lăsat deoparte în temeiul Cărții. Totodată, arată ceea ce este obligatoriu pentru o vreme anume, însă nu și după aceea. Între opreliștile Sale sunt deosebiri: unele sunt grave și încălcarea lor duce la chinul Focului,

* Prin „tradiție” am redat termenul arab *sunna*, tradiția despre vorbele și faptele Profetului (*n.t.*).

iar altele sunt mici și pot fi iertate. El stabilește astfel pragul de jos și pragul de sus pentru fiecare faptă.

DESPRE PELERINAJ

Dumnezeu v-a făcut ca obligație pelerinajul la Casa Sa cea Sfântă care este locul către care se întorc precum turmele și porumbeii la apele de primăvară. Dumnezeu – mărire Lui! – a făcut-o un semn pentru micimea lor dinaintea măreției Sale și pentru plecăciunea lor dinaintea Maiestății Sale. El a ales dintre creaturile Sale pe cei care Îi aud chemarea și Îi răspund, pe cei care cred în adevărul Cuvântului Său. Ei își însușesc felul de-a fi al profeților Săi și seamănă cu îngerii care înconjoară tronul Său, având toate foloasele închinării la El și căutând la El iertarea făgăduită. Dumnezeu – mărire Lui! – a făcut-o un semn al islamului și un loc sfânt pentru cei ce se întorc către ea. El a impus acest drept, făcând din pelerinaj o obligație și v-a sortit vouă să veniți la ea. Dumnezeu – mărire Lui! – a spus: *„Oricine intră acolo se află în tihnă. Oamenii, cei care pot face drumul, trebuie să meargă pentru Dumnezeu în pelerinaj la Casă. Cel care tăgăduiește, să știe că Dumnezeu este Bogat și fără lumile acestea”* (Coran, 3:97).

☞ PREDICA A 2-A ☞

DESPRE PROSLĂVIRE

Lui îi înalț laude căutând spre împlinirea binecuvântării Sale, supunându-mă dinaintea Puterii Sale, cerând ocrotire față de neascultarea Lui. Lui îi cer ajutorul căci El este de ajuns. El nu duce în rătăcire pe cel pe care îl călăuzește. El nu îl ocrotește pe cel pe care îl dușmănește. Cel ce primește cele trebuincioase de la El nu este în nevoie niciodată. Preamărirea Lui are mai multă greutate decât orice altceva și este mai prețioasă decât orice comoară.

Mărturisesc că nu există dumnezeu în afară de Dumnezeu, Unul, Cel fără de seamă. Mărturia mea este făcută cu toată sinceritatea, căci esența sa este credința noastră. Noi ținem

strâns de ea mereu atât cât trăim și o păstrăm cu grijă în fața năpastelor ce se abat asupra noastră, căci ea este temeiul credinței și deschizătoarea drumului către faptele bune, mulțumirea lui Dumnezeu și înfrângerea Diavolului.

De asemenea, mărturisesc că Muḥammad – pacea și binecuvântarea lui Dumnezeu fie asupra sa și a urmașilor săi! – este robul și trimisul Său. Dumnezeu l-a trimis cu o lege vestită, cu o însemnare de seamă, cu o carte scrisă, cu o lumină scânteietoare, o strălucire scăpărătoare, o poruncă hotărâtoare menită să împrăstie îndoielile, dovezi convingătoare pentru argumentare, prevenire prin semne vădite, înpăimântare cu pedepse. La acea vreme, poporul a căzut pradă amăgirilor, iar frânghia religiei s-a rupt, stâlpii certitudinii s-au clătinat, legile au fost încălcate, porunca împrăștiată, ieșirea (din impas) s-a îngustat, trecerea s-a întunecat, călăuzirea a fost dată uitării și întunericul a pus stăpânire pe toate.

Milostivul nu a mai fost ascultat, Diavolul a fost astfel ajutat, credința a fost părăsită. Ca atare, stâlpii religiei s-au prăvălit, urmele lor nici nu se mai zăresc, căile sale au căzut în paragină. Poporul i-a dat ascultare Diavolului și i-a urmat cărările sale. Au început să ia apă de la locurile sale de adăpare. Datorită lor, semnele Diavolului se răspândeau peste tot, iar steagul lui era peste toate amăgirile sub încălțările cărora erau călcați, afundați sub tălpile lor. Amăgirile apăreau cu cele mai mici amănunte, iar ei mergeau către ele, rătăciți, uimiți, neștiutori, vrăjiți. Bună casă, răi vecini. În loc să doarmă, stau de veghe, iar în loc de antimoniu, ochii le erau plini de lacrimi. Sunt într-un ținut unde învățatul are gura pecetluită, în vreme ce neștiutorul este preacinstit.

**VIRTUȚILE FAMILIEI PROFETULUI
PACEA ȘI BINECUVÂNTAREA LUI DUMNEZEU FIE
ASUPRA SA ȘI A URMAȘILOR SĂI!**

Ei sunt păstrătorii tainelor Sale, adăpostul poruncilor Sale, izvorul cunoașterii Sale, centrul înțelepciunii Sale, peșterile pentru cărțile Sale, munții religiei Sale. Prin ei, Dumnezeu

îndreaptă spatele încovoiat (al religiei) și îndepărtează tremurul mădurelor sale.

FAPTELE CELOR PERVERȘI

Au semănat nerușinarea, au udat-o cu iluzii, apoi au secerat pieirea.

RANGUL STIRPEI LUI MUḤAMMAD

Nimeni din obștea* musulmanilor nu poate fi comparat cu cineva din stirpea lui Muḥammad – pacea și binecuvântarea lui Dumnezeu fie asupra sa și a urmașilor săi!. Cineva care a avut parte de bunăvoința lor nu le poate fi egal. Ei sunt temeiul religiei și stâlpul credinței. Cel ce i-a depășit trebuie să se întoarcă la ei, cel ce este în urma lor trebuie să-i ajungă. Ei au trăsăturile necesare pentru guvernare. În ființa lor există testamentul și moștenirea (Profetului). Acum, adevărul s-a întors la ai săi.

☞ **PREDICA A 3-A** ☞ cunoscută ca predica aș-Šiqšiqiyya

REPROȘURI ADUSE LUI IBN ABĪ QUḤĀFA**

Bagă de seamă! Pe Dumnezeu, un oarecare – Ibn Abī Quḥāfa (Abū Bakr) – s-a înveșmântat cu el (cu califatul) deși, cu siguranță, știe că locul meu în el (în califat) este același pe care îl are osia în roata de măcinat. De la mine coboară șuvoiul de apă, până la mine nicio zburătoare nu ajunge. Eu am pus între mine și el o perdea rupând astfel orice legătură cu el.

Atunci, am început să mă gândesc dacă ar trebui să atac sau să rabd în tăcere întunericul lipsitor de vedere al năpastelor unde orice crește plâpând, tânărul de grabă încărunțește, credinciosul trudește din greu până Îl întâlnește pe Dumnezeu

* Prin „obște”, am redat, în general, termenul arab *‘umma* prin care se desemnează comunitatea islamică în întregul ei (*n.t.*).

** Abū Bakr bin Abī Quḥāfa, sau, pe scurt, Abū Bakr (cca 572/73 – 634), unul dintre însoțitorii Profetului, devenit, după moartea acestuia, primul calif (632-634). Fiica sa, Ā’ișa, a fost una dintre soțiile Profetului (*n.t.*).

(la moartea sa). Am găsit că răbdarea este mai chibzuită. Așadar, am răbdat cu paiul în ochi și cu sufocarea în gât. Am văzut cum moștenirea mea era jefuită până ce primul s-a dus la locul lui (Abū Bakr a murit) însă nu înainte de a-i da califatul unui altuia ('Umar bin al-Ḥaṭṭāb').

Citarea unui vers din al-'Aṣ'ā**:

*Zilele mele au trecut pe spatele cămilei (adică greu),
Însă au fost și zile fericite petrecute cu Ḥayyān, fratele lui Ḡābir.*

Este ciudat că în timpul vieții dorea să scape de califat, însă îl încredințează unui altuia după moartea sa. Fără îndoială că aceștia doi au împărțit ugerul (califatului) între ei doi.

REPROȘURI ADUSE LUI 'UMAR

Acesta a pus califatul într-o îngrăditură strâmtă în care vorba este trufașă, iar purtarea, aspră. Se fac greșeli cu duiumul și se găsesc apoi dezvinuiri pentru ele. Cine are legătură cu califatul este precum cel ce călărește o cămilă nărașă. Dacă o strunește din frâu, s-ar putea să i se despice nara, însă dacă îi slăbește strânsoarea, s-ar putea să fie aruncat cât acolo. Ca atare – pe Dumnezeu! – oamenii sunt cuprinși de nepăsare, delăsare, nesiguranță și abatere (de la calea cea dreaptă). Cu toate acestea, eu am răbdat în ciuda lungimii perioadei acesteia și a asprimii încercării până când s-a dus în drumul lui (către moarte).

REPROȘURI ADUSE SFATULUI LUI 'UMAR

El a lăsat treaba califatului unui pâlc din care a pretins că fac parte și eu. Dumnezeu! Ce aveam eu cu acel sfat? De unde era o îndoială asupra mea cu privire la primul dintre ei, eram considerat acum cu toți aceștia?

* 'Umar bin al-Ḥaṭṭāb (cca. 581 – 644), din clanul Banū Adī din tribul Qurayș, a devenit al doilea calif (634 – 644), după moartea califului Abū Bakr (n.t.).

** Maymūn bin Qays al-'Aṣ'ā (cca. 570 – 629), poet din perioada pre-islamică, originar din Manfūḥa, din Nağd. Unul din poemele sale este inclus, uneori, în culegerea de poezie preislamică „al-Mu'allaqāt” (n.t.).